

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ
ПСИХОЛОГІЇ
імені Г.С. Костюка**

О. Ю. Чекстере

ПІСКОВА АНІМАЦІЯ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ
2023

УДК 159.923:373.24

ББК 88.374+74.1

Ч 37

Рекомендовано до друку вченою Радою Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України (протокол № 11 від 26 вересня 2023 року)

Рецензенти:

Н. О. Кучеровська, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і туризму Київського національного лінгвістичного університету

Л. А. Терещенко, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії навчання ім. І. О. Синиці Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України

Ч 37 Чекстере О. Ю. Піскова анімація в закладі дошкільної освіти : методичні рекомендації. Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2023. 40 с.

ISBN 978-617-7745-30-2

Методичні рекомендації присвячено пошукам нових шляхів підвищення результативності та ефективності роботи з дітьми дошкільного віку засобами піскової анімації. Описано багатофункціональність занять пісковою анімацією, які дають змогу одночасно розв'язувати завдання діагностики, корекції та розвитку, виховання та навчання, а також здатні включатися до різноманітних форм індивідуальних і групових занять. Проаналізовано корекційний вплив занять пісковою анімацією на психічні процеси старших дошкільників. Доведено, що піскова анімація є засобом, якій дає змогу стимулювати дитину, розвивати її сенсомоторні навички.

Методичні рекомендації підготовлено на основі аналізу літературних джерел, матеріалів тренінгів і навчальних семінарів та особистого досвіду роботи авторки як практичного психолога закладу дошкільної освіти та керівника гуртка «Піскова анімація» в 2013–2023 роках.

Методичні рекомендації розраховані на практичних психологів, що працюють у сфері дошкільної освіти, педагогів, керівників гурткової роботи, слухачів курсів підвищення кваліфікації в сфері освіти.

Усі права захищені. Зміст цієї публікації можна безкоштовно копіювати й використовувати для освітніх та інших некомерційних цілей за умови посилання на джерело інформації.

УДК 159.923:373.24

ББК 88.374+74.1

ISBN 978-617-7745-230-2

Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023

Зміст

Вступ.....	4
Історія піскової анімації.....	5
Принципи та підходи до формування Програми.....	7
Особливості художньо-естетичного розвитку дітей старшого дошкільного віку (від 5 років).....	8
Заплановані результати освоєння Програми.....	11
Освітня діяльність дошкільників у техніці піскової анімації відповідно до напрямів розвитку дитини.....	12
Структура занять пісковою анімацією з дітьми старшого дошкільного віку.....	14
Навчально-тематичний план організації образотворчої діяльності дошкільників з піскової анімації.....	19
Організація занять	
Матеріально-технічне забезпечення програми.....	24
Основні складнощі, що виникають при організації занять пісковою анімацією з дошкільниками.....	26
Література.....	29
Додатки.....	30

Вступ

Зараз непрості часи для всіх людей нашої країни. Війна внесла свої корективи в усі ланки життя як дорослих, так і маленьких українців. Саме на долю сучасних дітей випаде відновлення та відбудова оновленої держави. Суспільний простір, який дуже динамічне змінюється, вимагає володіння молодими людьми широким діапазоном практичних навичок, активізації та розвитку їхніх творчих здібностей, спрямованих на ефективну взаємодію з соціальним та інформаційно-освітнім середовищем. Інновації, проектування і створення чогось нового вимагає наявності в сучасній молоді певних знань, креативності та навичок володіння сучасними технологіями. Вирішення завдань на нестандартне мислення і незвичність сприйняття світу дасть змогу сформувати компетенції, необхідні для того, щоб створювати принципово нове, вийти за межі традиційного лінійного сприйняття. Соціально-економічне відродження країни загалом можливе тільки в поєднанні творчості, середовища для розвитку та самореалізації творчих людей та інновацій як результату тотальної творчості. Як показує педагогічна практика, творча особистість з ентузіазмом виконує всі завдання, дуже самостійна і відповідальна, активно шукає і розв'язує складні завдання. Таким чином, однією з перспективних цілей освіти і виховання стає підготовка сучасного молодого покоління до прояву творчих здібностей, фундаментом для формування яких виступає творча уява.

Пошуки нових шляхів підвищення результативності та ефективності роботи з дітьми дошкільного віку призвели до включення в заняття піскових технологій. Заняття піськовою анімацією багатofункціональні, дають змогу одночасно розв'язувати завдання діагностики, корекції та розвитку, виховання та навчання, а також здатні включатися до різноманітних форм індивідуальних і групових занять: тематичних тренінгів, розвиваючих занять за освітніми галузями, індивідуальних та підгрупових корекційних занять із використанням піскового малюнка. Гра з піском може виступати як провідним методом корекційного впливу, так і допоміжним засобом, що дає змогу стимулювати

дитину, розвивати її сенсомоторні навички. Включення пісочної анімації в роботу з дітьми старшого дошкільного віку вносить істотну різноманітність в заняття з усіх освітніх галузей.

Історія піскової анімації

Піскова анімація (сипуча анімація або техніка порошку) - це надзвичайно захоплюючий стиль образотворчого мистецтва, який є технологією створення анімаційних фільмів. Як матеріал зазвичай використовується очищений і просіяний пісок (манна крупа, сіль, кава), які тонким шаром наносяться на скло. За допомогою діапроектора або світлової дошки можна передавати зображення на екран. Всі дії в цій техніці виконуються руками або за допомогою пензлика. І хоча картина легко може бути зіпсована одним необережним рухом, особливих навичок чи вмінь для освоєння піскової анімації не вимагає.

Такий унікальний матеріал, як пісок, має глибоку історію. Здовго до появи наскального живопису люди малювали на піску пальцями чи гілочками дерев. Так, індіанці племені Навахо залишали на піску священні малюнки - мандали. Аборигени Австралії малювали за допомогою вулканічного попелу, піску та глини орнамент для різних церемоній та ритуальних танців. А ченці Тибету створювали із використанням кольорового піску священні картини, що руйнувалися після проведення особливого ритуалу. Це символізувало постійні зміни у світі.

Завдяки відкриттю психотерапевта Карла Гюстава Юнга стало відомо, що взаємодія з піском врівноважує емоції, позитивно впливаючи на психіку людини. Ідеться про властивості піску нейтралізувати негативну енергетику та викликані нею емоції — агресію, розпач, внутрішні конфлікти тощо. Пластичність, легкість, тактильна приємність цього матеріалу створює сприятливі умови для застосування невербальної форми психотерапії дітей і дорослих, що дає змогу спрямовувати емоції в позитивне русло.

Піскова анімація не одразу стала самостійним видом мистецтва. Наприкінці 60-х років ХХ століття канадська художниця Керолін Ліф уперше використала пісок як інструмент для створення мультиплікаційної роботи. Її короткометражні мультфільми "Петя і вовк" та "Сова та гуска" звернули на себе увагу присвяченої публіки. Але, особливої популярності новий матеріал на той час не завоював. Другий шанс піску дав угорський аніматор – Ференц Чако. Саме його можна вважати основником сучасного піскового мистецтва. Ференц став не просто малювати піском, а робити це на публіці, транслюючи відео процесу на великий екран. Він виявив, що навіть нехитрі трансформації та прості за своєю суттю образи завдяки незвичайній подачі викликають справжнє захоплення у глядачів. Його анімаційні замальовки активно використовувалися на телебаченні, зокрема під час футбольного чемпіонату світу 2002 та на каналі Animal Planet.

Познайомивши світ із мистецтвом піскової анімації, Ференц Чако подарував кожному художнику можливість втілити свою творчість у абсолютно новому та незвіданому жанрі. Однією з перших "піскових" зірок стала Ілана Яхав, чийі руки мільйони людей побачили завдяки спільному з Дато Худжадзе кліпу "Махінджі Вар". Удавана простота і елегантність її роликів, перетворили художницю в одну з найбільш затребуваних майстринь піскової анімації у світі.

На початку 2000-х років, незалежно один від одного, експериментувати з пісковою анімацією починають різні художники. Практично в повній відсутності будь-якої корисної інформації про техніку малювання піском і про необхідне обладнання, кожен з них ставить перед собою власні цілі та досягає їх шляхом спроб і помилок.

В Україні піскова анімація набула популярності в 2009 році після трансляції телешоу «Україна має талант», переможницею якого стала Ксенія Симонова зі своїм пісковим шоу «Ти завжди поряд». Дівчина створювала диво власноруч: занурюючи руки в пісок і рухаючи ними по склу, малювала «живі»

картини. Художниця продемонструвала свою неперевершену майстерність на всіх великих майданчиках країни, а також об'їздила практично весь світ.

На сьогоднішній день сотні людей певною мірою пов'язали свою творчість з мистецтвом Sand Art. Все більшої популярності набувають студії, де навчаються малювати піском діти. Фахівці, які працюють з дітьми, успішно застосовують піскову анімацію, не лише розвиваючи мистецькі таланти дітей, а й сприяючи вирішенню їх психологічних проблем.

Так, лише за пару десятків років, народився абсолютно новий жанр на стику образотворчого, терапевтичного та сценічних мистецтв – піскова анімація.

Принципи та підходи до формування Програми

Зважаючи на психологічний і художній потенціал піскової анімації як своєрідного мистецтва, ми вважаємо доцільним впровадження Програми до варіативної частини освітньої програми дошкільних закладів освіти, можливо, у формі окремих занять або гурткової роботи.

Основною метою Програми є реалізація самостійної творчої діяльності дітей через залучення до піскової анімації.

Досягти поставленої мети можна, вирішивши наступні завдання.

Завдання пріоритетної освітньої галузі

«Художньо-естетичний розвиток»

- Створювати умови для самостійної творчої діяльності дітей за допомогою організації малювання піском.

Завдання в інтеграції освітніх галузей

«Соціально-комунікативний розвиток»

- Формувати готовність до спільної діяльності з однолітками за допомогою застосування парних та підгрупових форм організації піскового малювання.

«Пізнавальний розвиток»

- Розвивати уяву та творчу активність за допомогою ігрових прийомів піскової анімації.

«Мовленнєвий розвиток»

- Сприяти оволодінню мовленням як засобом спілкування та культури через застосування парних та підгрупових форм організації піскового малювання, обговорення процесу та результатів роботи.

Новизна розробленої Програми полягає в її віковій спрямованості та інтеграції психологічного та художнього ефектів піскової анімації.

Програма розрахована на дітей старшого дошкільного віку, тоді як більшість програм з піскової анімації орієнтована на школярів. Варто відзначити й дефіцит детальних методичних рекомендацій щодо організації піскового малювання з дошкільниками.

Програма написана на основі експериментальних занять із дітьми старшого дошкільного віку, організованих на базі ЗДО №303 Дніпровського району міста Києва. Програма орієнтована на один навчальний рік, 60 занять, по два заняття на тиждень, тривалістю 30 хвилин. Розроблена програма містить навчально-тематичний план організації занять на навчальний рік, опис основних прийомів роботи з піском, мотиваційних ігор і вправ, які сприяють формуванню почуття довіри до піску та корисних для тренування окремих навичок роботи з піском.

Діяльність з реалізації поставлених цілей і завдань здійснюється на основі таких принципів дошкільної освіти, сформульованих Законом України "Про освіту" [1]:

- доступність для кожного громадянина освітніх послуг, що надаються системою дошкільної освіти;
- підтримка розмаїття дитинства;
- збереження унікальності та самоцінності дошкільного дитинства як важливого етапу в загальному розвитку людини;

- повноцінного проживання дитиною всіх етапів дошкільного дитинства, ампліфікації (збагачення) дитячого розвитку;
- створення сприятливої соціальної ситуації розвитку кожної дитини відповідно до її вікових та індивідуальних особливостей і нахилів;
- сприяння та співпраці дітей і дорослих у процесі розвитку дітей та їхньої взаємодії з людьми, культурою та навколишнім світом;
- залучення дітей до соціокультурних норм, традицій сім'ї, суспільства та держави;
- формування пізнавальних інтересів і пізнавальних дій дитини через її включення в різні види діяльності;
- урахування етнокультурної та соціальної ситуації розвитку дітей;
- демократизація та гуманізація педагогічного процесу;
- наступність і перспективність між дошкільною та початковою загальною освітою.

Програма будується на підставі таких **принципів**:

- розвивальної освіти, відповідно до якої головною метою дошкільної освіти є розвиток дитини;
- наукової обґрунтованості та практичної застосовності (зміст програми має відповідати основним положенням вікової психології та дошкільної педагогіки, при цьому мати можливість реалізації в масовій практиці дошкільної освіти);
- інтеграції змісту дошкільної освіти відповідно до вікових можливостей та особливостей дітей, специфіки та можливостей освітніх галузей.

Особливості художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку

Старший дошкільний вік (від 5 років)

Вік 5-6 років - це період найбільш інтенсивного розвитку та збагачення різних видів творчої діяльності, яка вирізняється більшим ступенем

усвідомленості, стійкості естетичних почуттів, уявлень, оцінок, переконань. На цьому етапі продовжується активне засвоєння дитиною сенсорного досвіду, вдосконалення вмінь з оволодіння різними засобами виразності та використання вже знайомих матеріалів у створенні власних робіт, а також подальше пізнання краси навколишнього оточення й формування естетичної "картини світу".

Маючи певний досвід, 5-6-річна дитина повніше відображає предмети та явища навколишньої дійсності, активно виражає емоційне ставлення до них. Створені дітьми цього віку образи характеризуються наївністю та щирістю естетичних почуттів, яскравістю барв. У старшому дошкільному віці формуються найпростіші узагальнені способи побудови образу: поєднання різних технік виконання роботи, навички просторового розміщення елементів, інтеграція різних видів мистецтв тощо. При цьому безпосередньому процесу створення робіт передуює етап задуму. Дитина спочатку уявляє, обдумує спосіб виконання, а потім уже творить.

У віці 5-6 років дитина вже володіє певними уявленнями і способами дій, які сприяють формуванню її практичної вмілості, художньої сприйнятливості, естетичного ставлення до навколишньої дійсності, розвитку креативних здібностей.

Розвиток творчості є однією з провідних характеристик активності старшого дошкільника, яка є складним особистісним утворенням, в основі якого лежать естетично-емоційне сприймання, художні вміння, навички, уявлення, здібності загального та специфічного характеру, тощо. Креативні здібності 5-6-річної дитини відображаються у здатності до відтворення своїх почуттів, думок, переконань, настроїв; у відкритті нових способів реалізації поставлених завдань та власних задумів; в експериментуванні із застосуванням різних технік та матеріалів. Завдяки цьому вона втілює в життя свої фантазії, задовольняє власні потреби та інтереси, накопичує інформацію про навколишній світ і стверджує свою індивідуальність.

Як бачимо, світ мистецтва відкриває для дитини дошкільного віку неосяжні можливості для прояву власного «Я», чим допомагає усвідомити себе неповторною особистістю з індивідуальними естетичними смаками та вподобаннями.

Заплановані результати освоєння Програми

Специфіка дошкільного дитинства (гнучкість, пластичність, висока варіативність розвитку дитини, її безпосередність і мимовільність) робить неправомірними вимоги від дитини конкретних освітніх досягнень. Тому ми можемо планувати лише досягнення загальної характеристики володіння дитиною технікою піскової анімації:

- дитина вміє розподіляти пісок на світловому столі;
- дитина застосовує стилізацію;
- заповнює піском контури малюнка;
- користується різними предметами щодо різних типів ліній;
- зображує предмет пальцями, створює тло для зображення;
- фантазує на задану тему;
- застосовує допоміжні предмети у декорі малюнка; домагається завершеності роботи;
- пояснює результати своєї роботи;
- може працювати у колективі;
- користується художніми техніками та засобами;
- дбайливо ставиться до інструментів, пристроїв, матеріалів;
- визначає порядок виконання пісочної анімації;
- знає основні властивості кварцового піску.

Освітня діяльність дошкільників у техніці піскової анімації відповідно до напрямів розвитку дитини

Малювання – це можливість для дитини виразити себе. Це спонукає її максимально застосовувати свої вміння, здібності, талант, фантазію, художній смак. Малювання на піску, як і будь-який інший вид малювання, є одним із способів художньо-естетичного розвитку дитини, що сприяє становленню естетичного ставлення до навколишнього світу.

З іншого боку, робота з піском – це чудовий тренажер для розвитку дрібної моторики, а відіграючи свої емоції, дитина щоразу сама себе лікує. Це дозволяє говорити про сприятливий вплив піскової анімації на фізичний розвиток дитини. Створені дошкільником у процесі малювання на піску творчі роботи підвищують його самооцінку, впевненість у собі, що особливо важливо для дитини, яка переживає ситуацію неуспіху.

Соціально-комунікативний розвиток спрямовано на засвоєння норм та цінностей, прийнятих у суспільстві, розвиток спілкування та взаємодії дитини з дорослими та однолітками; на становлення самостійності, цілеспрямованості та саморегуляції власних дій. Знайомлячись з правилами безпечного поводження з піском, виконуючи вправи в парах, діти отримують широкі можливості соціально-комунікативного, пізнавального і мовного розвитку.

Оскільки піскова анімація тісно пов'язана з пісковою терапією, необхідно створювати умови для довірливої та спокійної атмосфери творчості. Не варто проводити заняття із великою кількістю дітей одночасно. Краще взяти міні-підгрупу з п'яти-шести дітей. Оскільки навіть у старшого дошкільника довільність ще не до кінця сформована, слід пам'ятати про правила техніки безпечної роботи з піском та нагадувати про них дітям.

Правила

- Не можна кидатись піском.
- Не можна висипати пісок із пісочного столу.

- Не можна брати пісок до рота і сипати на інших.
- Потрібно шанобливо ставитись до чужих малюнків, не руйнувати їх.
- У піску працюють лише сухими руками.

При ознайомленні дітей із технікою піскової анімації, необхідно приділити особливу увагу відпрацюванню художніх навичок роботи з піском. Це необхідно для успішного освоєння прийомів піскової анімації.

Прийоми

- «Солим» фон - захоплюємо пісок в кулак, робимо долоню «човником» і рівномірно висипаємо пісок.
- Позитив і негатив – зображення насипається на світлому фоні, або на повністю засипаному піском темному фоні створюються світлі зображення за допомогою розсування піску в потрібні сторони.
- Висипаємо з кулачка — захоплюємо пісок у кулак і висипаємо його тонким струмком з нижньої частини кулака (зігнутий мізинець).
- Відсуваємо пісок – виділення світлих місць малюнку. На засипаному фоні відсуваємо пісок у потрібні сторони пальцем чи долонею.
- Подряпуємо нігтем — застосовується для промальовування дуже тонких ліній.
- Відбитки пальців — фактурний ефект від торкання піску подушечками пальців (хаотично всіма пальцями або в окремих місцях точними рухами).
- Відсікаємо зайве – ребром долоні чи пальцем.
- Лінування піску - проведення ліній (великими пальцями, нігтем, кінчиком пальця, ребром долоні) різного характеру (тонкі, товсті, хвилясті, нерівної товщини, множинні).

Навички роботи з піском можна формувати за допомогою мотиваційних ігор та вправ. Їхня мета — розвиток творчої активності та підготовка до малювання піском. Для обігравання малюнку або його прикрашення діти охоче використовують **додаткові матеріали**:

- Дрібні іграшки (застосовуються для «пальчикових походів», доповнення

до малюнку). За допомогою дрібних іграшок можна «заселити» пісочний острів,

поблукати довгою, насипаною дитиною стежкою.

- Кульки «марблс» (скляні кульки та інші фігурки) (можуть бути як частиною малюнка (тулуб метелика, прикраса), так і відправними точками для з'єднання ліній (при малюванні геометричних фігур)). Можна використовувати «марблс» для напівкульного малювання – двома руками одночасно викладати їх на малюнок.

- Шаблон (паперовий, картонний силует потрібної форми). Насипаючи пісок на шаблон, що лежить на столі, можна отримати правильний силует, який потім можна доопрацювати або прикрасити. Наприклад, силует кораблика можна зробити за шаблоном, хвилі зобразивши пальцями або гребінцем, чайок і сонце — подряпуванням нігтем або лінійкою.

- Гребінець (рідкий) – для лінування піску та спостереження ефектів (смуги, клітинки, хвилі).

- Лінійка для лінування піску, поділ його на частини. Передньою стороною лінійки можна робити множинні відбитки у вигляді коротких тонких ліній, кутком лінійки можна проводити тонкі лінії. Крім того, якщо лінійку покласти на стіл ребром і покрутити, можна отримати рівне коло.

Крім перерахованих особливостей організації занять пісковою анімацією з дошкільниками, слід детальніше розповісти про матеріально-технічне оснащення приміщення для пісочного малювання та структуру заняття.

Структура занять пісковою анімацією з дітьми старшого дошкільного віку

Заняття пісковим малюванням носить комплексний характер, тому що вплив відбувається завдяки різним формам роботи: мотиваційним іграм, що налаштовують дитину на роботу з піском, викликають почуття довіри до піску, вправ, які сприяють виробленню навичок малювання піском, евристичним

бесідам, необхідним для кращого розуміння дітьми особливостей зображувального об'єкта та самостійної творчої діяльності в техніці піскової анімації. Загальна схема заняття представлена у вигляді таблиці.

Загальна схема заняття пісковою анімацією

Блок заняття	Діяльність	Зміст діяльності
Вступ (1 хв)		
Організована діяльність (6 хв)	Мотиваційні ігри та вправи	3-4 мотиваційні ігри або вправи, що налаштовують дітей на роботу з піском
Пізнавальна діяльність (5 хв)	Обговорення теми малюнка, бесіда, показ педагогом варіантів та способів малювання	Розмова на тему заняття для розширення знань дітей про тему малюнка та спільного визначення прийомів та послідовності його виконання
Творча діяльність (12 хв)	Піскова анімація	Самостійна творча діяльність дітей у техніці піскової анімації
Завершення (3 хв)		

Вступ - організаційний момент, що дозволяє зібрати увагу групи, зацікавити дітей майбутньою діяльністю. Для вступу на занятті можна використовувати віршоване вітання або жартівливе звернення до піску.

Перед початком роботи дітям потрібно закатати рукави та потрясти руками, щоб вони були сухими. Після вступу можна переходити до роботи з піском у формі мотиваційних ігор та вправ. Вони представлені в окремій таблиці та розташовані по мірі ускладнення. На перших заняттях краще застосовувати перші за списком гри, поступово додаючи та замінюючи їх складнішими, представленими наприкінці таблиці. Мотиваційні ігри та вправи проводяться у освітленому приміщенні, при вимкнених світлових столах.

Особливу увагу потрібно приділити атмосфері занять – вона має бути спокійною та неквапливою. Рівний доброзичливий тон педагога, повільні та впевнені рухи, концентрація уваги дітей на піску та вправах допоможуть

налаштувати дітей на творчість та спільну діяльність. При організації мотиваційних ігор та вправ важливо пам'ятати, що це не лише підготовка руки до малювання піском, а й цікава діяльність, яка має бути приємною та цікавою дитині. Не варто змушувати дітей повторювати рухи за вихователем - це зробить заняття нудним. Для привернення уваги дітей до мотиваційних ігор та вправ педагогу потрібно самому із задоволенням грати, «оживляючи» свої руки. Наприклад, проводячи вправу «Тарілочка», коли діти намалювали вказівними пальцями, потрібно їх підвести до того, щоб вони спробували малювати середніми та безіменними пальцями та мізинцями. Для цього можна «похвалити» вказівні пальці, які добре малюють, і «налаяти» ледачі пальчики, які не хочуть працювати. Якщо педагог сам цікаво показує вправу, то діти обов'язково будуть за ним повторювати, із задоволенням і без примусу.

Деякі мотиваційні вправи можна проводити у формі змагання, наприклад, у вигляді ігор «Чий дощик найдовший за всіх?», «У кого вийде найбільш хвиляста стежка?» і т. п. Звичайно, тих, хто програв у таких змаганнях, бути не може, і педагогу потрібно похвалити всіх, хто грав і намагався. Крім того, мотиваційні ігри дуже корисно супроводжувати віршиками та забавлянками. Це надає особливого настрою цікавій діяльності з піском, не дає дітям нудьгувати.

Мотиваційні ігри та вправи

Назва	Техніка виконання	Основне завдання
«Гора»	Розрівнюємо пісок, формуємо з нього гірку. Повторюємо кілька разів	Налаштувати дітей на роботу з піском, зняти напругу
«Млинці»	Розрівнюємо пісок, ребрами долоні формуємо з нього коло (млинець) завтовшки 1.5 см	Підготувати руки до роботи з піском, вчити розрівнювати пісок, відчуваючи товщину шару
«Тарілочка»	Розрівнюємо пісок, ребрами долоні формуємо з нього коло (тарілочку) товщиною 0,5 см. Розписуємо тарілочку, використовуючи спочатку тільки мізинці,	Підготувати руки до роботи з піском, вчити розрівнювати пісок, відчуваючи товщину шару

	потім вказівні пальці (всі пальці по черзі). Малюємо квітку, сонечко, геометричні фігури	
«Дощик»	Захоплюємо пісок у кулак і висипаємо його тонким струмком з нижньої частини кулака на зап'ястя іншої руки	Вчити сипати з кулачка, відпрацьовувати навичку тонкого пісового струмка
	1-й варіант. «Чий дощик довше?» - по команді всі одночасно починають сипати пісок з кулачка на стіл. Виграє той, у кого найдовше тече пісовий струмок	Вчити сипати з кулачка, відпрацьовувати навичку тонкого пісового струмка
	2-й варіант. «Зупини дощик!» - за командою «Дощик!» всі одночасно починають сипати пісок із кулачка на стіл, за командою «Стоп!» потрібно стиснути кулак, перекривши пісовий струмок. Повторити вправу кілька разів	Вчити сипати з кулачка, відпрацьовувати навичку тонкого пісового струмка і вміння його зупиняти
	3-й варіант. «Тонка стежка» всі сиплють із кулачка доріжку по черзі. Виходить ряд стежок, одна під одною. Розглядаємо їх і обираємо найтоншу та рівну стежку переможця	Вчити сипати з кулачка, відпрацьовувати навичку тонкого пісового струмка
«Ковбаска»	Ребрами долоні формуємо з піску довгу ковбаску. Ділимо її навпіл ребром долоні. Відсуваємо частини одна від одної. Кожну частину теж ділимо навпіл. Виграє той, у кого виходять найакуратніші та найрівніші частини	Вчити відсувати пісок у потрібному напрямку і використовувати ребро долоні та мізинці для формування силуету та переміщення піску, розвивати окомір
Закопування руки	Закопуємо руку в пісок. Просимо дітей придумати якомога більше різних способів закапування руки (насипати на неї пісок жменюю, щіпкою, підгрібати пісок, поставити руку ребром, покласти долонею	Налаштувати на роботу з піском, зняти напругу, розвивати фантазію та сприяти спілкуванню

	вгору і т.п.)	
Напівкульне малювання	1-й варіант. Розрівняти пісок і малювати двома руками одночасно (будинок, квітку, око, геометричні фігури) – кожна рука малює окремий предмет. 2-й варіант. Малювати лише вказівними пальцями, лише мізинцями і т.п. 3-й варіант. Малювати не пальцями, а струмком із кулачків двох рук одночасно	Підготувати руки до роботи з піском, сприяти розвитку обох півкуль мозку завдяки сучасній роботі обох рук
Дія за зразком	Робота у парах. Одна дитина показує дію з піском, друга має повторювати лінування піску, пускання пісочних струменів, розрівнювання, збирання до купи, прибивання тощо.	Налаштувати на роботу з піском, зняти напругу, розвивати фантазію та сприяти спілкуванню
Пальчиковий похід	Робота у парах. Одна дитина формує з піску млинець (20-25 см у діаметрі) і заплющує очі. Друга кладе на млинець (острів) дрібний предмет (іграшку) та дає команду першій. Перша із заплющеними очима починає «ходити» пальцями однієї руки по «острову» і намагається знайти іграшку. ("Ходити" можна лише однією рукою, дрібними кроками, не відриваючи руки від столу. Кількість іграшок можна збільшити до трьох.)	Налаштувати на роботу з піском, зняти напругу, розвивати дослідницький інтерес, почуття простору та стратегію роботи

Після завершення мотиваційних ігор можна переходити до спільного обговорення теми заняття. Ця тема може з'являтися за допомогою сюрпризного моменту (чарівний мішечок/скринька/лист), проблемної ситуації (загадка, питання педагога) або ігрової ситуації (пальчикова гра або книга на тему). Викладаючи тему, педагогу потрібно не лише підвести дітей до обговорення її зовнішніх особливостей, важливих для малювання, а й постаратися зацікавити дітей, щоб вони не просто перебирали пісок та креслили на ньому лінії, а й

самостійно працювали в рамках теми. Особливе значення при цьому має ефектний показ педагогом техніки виконання всього малюнка чи окремих його елементів. Показувати можна як на своєму столі, так і на столі одного із вихованців. Головне, щоб дітям були добре видні і рухи педагога, і результат на його столі. Проте слід зазначити, що включення світлового столу сприймається дітьми як сигнал до початку роботи. Тому показ техніки малювання краще робити при вимкненому столі. У міру навчання діти вже будуть знайомі з різними прийомами малювання піском, і педагог може під час показу звертатися до дітей за порадою, як краще зобразити той чи інший предмет, як показати ту чи іншу деталь малюнка. Після обговорення теми та показу педагога можна включати підсвічування столів та переходити до творчості.

Під час малювання педагогу потрібно спрямовувати дітей, нагадуючи їм відомі прийоми і як їх можна використовувати для зображення обраного об'єкта. Обов'язково потрібно звертати загальну увагу на дітей, які застосовують показані прийоми та намагаються використовувати у малюнку отримані знання.

Завершення. На даному етапі важливо знову приділити увагу «ритуалам». Потрібно попросити дітей обговорити свої роботи, похвалити та відзначити успіхи кожного, особливо відзначаючи малюнки, в яких діти застосували показані педагогом прийоми. Крім того, на особливу увагу заслуговують малюнки, в яких діти виявили фантазію - зобразили цікаві деталі, застосували незвичайний спосіб, сюжет. Потім можна залучити дітей до прибирання свого робочого місця - попросити зробити красиві рівні гірки з піску на середині столів.

Навчально-тематичний план організації образотворчої діяльності дошкільників з піскової анімації

У плануванні передбачено, зокрема, ознайомлення з правилами безпеки

під час занять, оскільки «стіл художника» має електричне підсвічення. Передбачено поступові ускладнення у формуванні технічних навичок піскової анімації. Спланована тематика занять дає змогу кілька разів повертатися до вже опанованих прийомів малювання піском, закріплюючи технічні навички в нових ситуаціях. У другому півріччі планом передбачено виконання колективних творчих робіт, що потребує від дошкільників уміння домовлятися, співпрацювати, враховувати індивідуальність у художніх проявах. Тематика занять може варіюватися залежно від завдань блочно-тематичного планування освітнього процесу в дошкільному закладі, та при цьому обов'язковою умовою залишається послідовність в опануванні нових прийомів піскової анімації.

Навчальний план

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість занять
1	Казковий світ піскової анімації	1	2
2	Що потрібно для занять з піскової анімації	1	2
3	Вчимося у майстрів	0,5	1
4	Мандрювання пісковими стежинами	1	2
5	Чарівні рученята	1	2
6	Квітковий луг	1	2
7	В гостях у їжачка	1	2
8	Барви осені	1	2
9	Морські пригоди	1	2
10	Кошик з осінніми дарами	1	2
11	Весела ферма	1	2
12	Зачарований ліс	1	2
13	Танок сніжинок	1	2
14	Від посмішки стане всім світліше	2	4
15	Новорічна ялинка	1	2
16	Світ тварин	1	2
17	Пісня Снігурки	0,5	1
18	Морозні візерунки	1	2

19	Казкові герої	1	2
20	Диво-лінії. Розпис піском	1	2
21	Різнокольорові птахи	1	2
22	На іншій планеті	1	2
23	Музика лісу	1	2
24	Казковий калейдоскоп	1	2
25	Весняне свято	1	2
26	Веселка над містом	1	2
27	Квіти бувають різними	1	2
28	Я малюю Україну	2	4
29	Презентація роботи гуртка батькам	0,5	1
30	Підбиття підсумків	0,5	1
	Всього:	30	60

Тематичний план занять

Місяць	Тема	Мета заняття	Час заняття
вересень	Тема Казковий світ піскової анімації Заняття 1-2	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлювати дітей з технікою піскової анімації, її особливостями (способи малювання піском, можливість створення нових форм, виправлення недоліків малюнка) на прикладі відеопрезентацій студії «Топ» Викликати зацікавленість даною технікою 	2х30 хв
	Тема Що потрібно для занять з піскової анімації Заняття 3-4	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлювати дітей із основним обладнанням для малювання піском (стіл художника, трафарети), правилами безпеки під час використання електричного обладнання Навчити працювати зі світловою пісочницею Формувати навички безпечної поведінки та бажання навчитися малювати піском 	2х30 хв
	Тема Вчимося у майстрів Заняття 5	<ul style="list-style-type: none"> Продемонструвати кращі роботи майстрів Розповісти дітям про значення музики в пісковій анімації (впливає на творчу уяву художника, є фоном, задає темп виконання роботи тощо) 	30 хв

		<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати творчу уяву, смак, відчуття прекрасного 	
	<p>Тема Мандрювання пісковими стежинами Заняття 6-7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей зі стилями малювання піском: класичне малювання, міні-вистави • Навчати дітей малювати піском за допомогою трафаретів • Закріплювати правила роботи з піском, правила безпеки • Розвивати впевненість у своїх силах, творчі здібності 	2х30 хв
жовтень	<p>Тема Чарівні рученята Заняття 8-9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей з різними прийомами малювання (кулачком, вказівним пальчиком, пучком, ребром великого пальця, мізинцем) • Розвивати практичні навички малювання в новій техніці піскової анімації • Створювати творчу атмосферу, умови для вільної реалізації задумів дітей 	2х30 хв
	<p>Тема Квітковий луг Заняття 10-11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати зображувати квіти одним, двома і трьома пальцями • Розвивати комунікабельність, вміння працювати в парі 	2х30 хв
	<p>Тема В гостях у їжачка Заняття 12-13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати вміння малювати кулачком, ребром долоні • Закріплювати попередні прийоми • Навчати поки що перемальовувати окремі елементи та фігурки тварин • Розвивати координацію рухів руки, творчу уяву, фантазію 	2х30 хв
	<p>Тема Барви осені Заняття 14-15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати дітей малювати листя обома руками, симетрично розміщуючи деталі (симетричне малювання) • Розвивати дрібну моторику рук, гармонійну роботу обох півкуль мозку 	2х30 хв
	<p>Тема Морські пригоди Заняття 16-17</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити дітей малювати за допомогою різноманітних пензликів (асиметрична техніка малювання), • Розвивати асоціативне бачення, дрібну моторику, координацію рухів 	2х30 хв
листопад	<p>Тема Кошик з осінніми дарами Заняття 18-19</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчити дітей прийомам малювання овочів і фруктів техніками піскової анімації • Розвивати творчу уяву, відчуття зв'язків у світі мистецтва 	2х30 хв
	<p>Тема Весела ферма Заняття 20-21</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомити з таким прийомом малювання, як «відсічення зайвого» (малюнок поросся, жабки) • Навчати поєднувати під час виконання 	2х30 хв

		<p>малюнка різні прийоми, малювати динамічно, впевнено</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розвивати фантазію, інтерес до творчості 	
	<p>Тема Зачарований ліс Заняття 22-23</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей із прийомом насипання з кулачка, малювання двома руками (дерево, що говорить, ялинка) • Навчати уважно обстежувати об'єкти, відтворювати їх зі всіма деталями • Розвивати дрібну моторику, впевненість рухів під час малювання • Виховувати наполегливість, інтерес до творчості, креативний підхід до розв'язання завдань 	2х30 хв
грудень	<p>Тема Танок сніжинок Заняття 24-25</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати створювати сніжинки використовуючи симетрію по вертикалі і по горизонталі. • Ознайомлювати дітей з використанням додаткових інструментів під час малювання (трафаретів, дощечок, гребінця) • Розвивати координацію рухів руки, творчу уяву, фантазію 	2х30 хв
	<p>Тема Від посмішки стане всім світліше Заняття 26-27</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей з основними принципами анімаційної композиції • Навчити дітей техніці трансформації. • Формувати творчі здібності, наполегливість • Розвивати психічні процеси 	2х30 хв
	<p>Тема Від посмішки стане всім світліше (продовження) Заняття 28-29</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Заохочувати вигадувати трансформації, утримувати сюжетну лінію, щоб усі трансформації були частиною однієї історії. 	2х30 хв
	<p>Тема Новорічна ялинка Заняття 30-31</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Закріплювати прийоми малювання піском • Спонукає до створення композицій, застосовуючи прийом перетікання образу • Розвивати практичні навички малювання в новій техніці на тему Нового року • Створювати творчу атмосферу, умови для вільної реалізації задумів дітей • 	2х30 хв
січень	<p>Тема Світ тварин Заняття 32-33</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Заохочувати дітей до створення самостійних композицій за допомогою засвоєних прийомів • Вчити виконувати роботи ритмічно, впевнено 	2х30 хв

		<ul style="list-style-type: none"> • Формувати творчі здібності, наполегливість • Розвивати психічні процеси 	
	<p>Тема Пісня Снігурки Заняття 34</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати дітей створювати імпровізовані індивідуальні композиції під впливом художнього слова, музики, живопису • Розвивати композиційні навички, прийоми малювання піском в темпі музики • Створити умови для розвитку креативності та дитячої творчості 	30 хв
	<p>Тема Морозні візерунки Заняття 35-36</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати вмінню працювати пензлем і пальцями обох рук • Розвивати координацію рук і очей • Вдосконалювати технічні вміння: регуляцію сили рухів, швидкість, ритмічність 	2х30 хв
	<p>Тема Казкові герої Заняття 37-38</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вчимо дітей формулювати задум і утримувати його протягом діяльності • Оцінювати свої малюнки і роботи інших дітей • Відзначати в малюнках якість, зміст, відповідність дійсності, естетичну привабливість 	2х30 хв
лютий	<p>Тема Диво-лінії. Розпис піском Заняття 39-40</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати у дітей таких навичок, як передача композиції, пропорцій зображення, володіння відтінками світла і тіні • Розвивати точність рухів 	2х30 хв
	<p>Тема Різнокольорові птахи Заняття 41-42</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати працювати зі світловими відтінками • Формувати вміння діяти за словесними інструкціями, самостійно досягати задуманої мети, забезпечувати контроль над власними діями. 	2х30 хв
	<p>Тема На іншій планеті Заняття 43-44</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розширювати світогляд дітей • Розвивати фантазію • Навчити техніці насипання піску «Вітер» 	2х30 хв
	<p>Тема Музика лісу Заняття 45-46</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати дітей створювати імпровізовані індивідуальні композиції під впливом художнього музики • Розвивати композиційні навички, прийоми малювання піском в муз. темпі 	2х30 хв
березень	<p>Тема Казковий калейдоскоп Заняття 47-48</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчати дітей створювати імпровізовані індивідуальні композиції за мотивами відомих казок • Розвивати композиційні навички, уміння працювати в єдиному темпі 	2х30 хв

		<ul style="list-style-type: none"> Створити умови для розвитку креативності та дитячої творчості 	
	<p>Тема Весняне свято Заняття 49-50</p>	<ul style="list-style-type: none"> Навчати дітей створювати композиції, працюючи парами (у чотири руки) Формувати вміння домовлятися про основний сюжет, розподіляти обов'язки Виховувати толерантність, повагу до думки інших, взаємодопомогу 	2х30 хв
	<p>Тема Веселка над містом Заняття 51-52</p>	<ul style="list-style-type: none"> Продовжувати навчати дітей створювати композиції, працюючи парами (у чотири руки) Закріплювати вміння домовлятися про основний сюжет, добирати способи зображення, розподіляти обов'язки (малювання п'ятьма пальцями) Розвивати відчуття ритму, координацію рухів руки, творчу уяву, готовність до взаємодопомоги 	2х30 хв
	<p>Тема Квіти бувають різними Заняття 53-54</p>	<ul style="list-style-type: none"> Вчимо дітей формулювати задум і утримувати його протягом діяльності Розвивати креативність Відзначати в малюнках естетичну привабливість 	2х30 хв
квітень	<p>Тема Я малюю Україну Заняття 55-58</p>	<ul style="list-style-type: none"> Збагачувати уявлення про прийоми піскової анімації, її особливості, попереднє обмірковування сюжету та основних змінних деталей, поступове перетікання одного малюнка в інший тощо Розвивати творчу уяву, вміння знаходити необхідні композиційні рішення, працювати ритмічно, без зупинок Виховувати наполегливість у досягненні результату 	4х30 хв
	<p>Тема Презентація роботи гуртка батькам Заняття 59</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомити батьків із особливостями техніки піскової анімації, її впливом на розвиток дитини Надати можливість спостерігати за роботою дітей та самим відчувати фантастичний світ малювання піском 	30 хв
	<p>Тема Підбиття підсумків Заняття 60</p>	<ul style="list-style-type: none"> Підбити підсумки роботи з дітьми Проаналізувати динаміку загального розвитку дітей у процесі роботи 	30 хв

Матеріально-технічне забезпечення Програми

Важливу роль в організації занять пісковою анімацією з дошкільниками відіграють матеріально-технічне оснащення приміщення і структура заняття.

Заняття піськовою анімацією повинні відбуватися у досить просторому приміщенні, що має гарне освітлення. На вікнах повинні бути щільні штори або жалюзі, щоб створити затемнення в потрібний момент. Для малювання на піску потрібні спеціальні світлові столи та кварцовий сертифікований пісок. Для роботи з дітьми можна використовувати кольоровий пісок, причому різних фракцій. Це дозволить урізноманітнити тактильні відчуття та дасть дитині можливість обирати стіл залежно від її настрою та уподобань. При виборі світлових столів важливо враховувати їхню стійкість. Скло світлового столу має бути з одного боку зашліфоване, щоб світло ламп, розміщених усередині столу, не засліплювало дитину, а було рівним і матовим. Дуже важливо, щоб у стола був невеликий борт (3-4 см), що оберігає від висипання піску. Для збирання піску зі столів можна користуватися широким щетинним пензлем та совком.

Крім піску, знадобляться додаткові матеріали (фігурки-мініатюри, кульки «марблс» (плоскі), трафарети, гребінці, лінійки).

Обладнання в кімнаті має бути розставлене так, щоб залишалось місце для переміщення дітей для обміну думками під час творчої діяльності або ігор малої рухливості.

Основні складнощі, що виникають при організації занять піськовою анімацією з дошкільниками

Робота з піском вимагає посидючості та уваги. Дошкільнику складно контролювати свої рухи, тому дуже часто пісок виявляється на підлозі. Уникнути цього не вийде, потрібно просто регулярно нагадувати дітям, що пісок може втекти і за ним потрібно стежити. Як правило, пісок виявляється просипаним у дітей, які малюють дуже близько до краю столу. Тому, якщо діти сидять за столами, важливо організувати правильну посадку дітей таким чином, щоб дитина могла вільно діставати рукою до середини столу, підібрати стілець, що відповідає не тільки зростанню дитини, а й висоті світлового столу або

світлового короба, поставленого на стіл. Працюючи за високими столами стоячи, зазвичай, таких проблем в дітей віком немає.

Крім неправильної посадки дитини, причиною прокидання піску можуть бути сварки між дітьми. Щоб цього не відбувалося, потрібно постаратися не садити більше двох осіб за один стіл і не давати їм надто багато піску. Для однієї дитини цілком вистачить 100-150 г піску - це (2-3 жмені дорослого двома руками).

Наступною складністю, що виникає при організації занять з дошкільниками, є слабе бажання застосовувати показані прийоми малювання піском. Як правило, діти уважно дивляться показ педагогом етапів виконання малюнка, але під час самостійної роботи продовжують використовувати примітивні засоби: проводять пальцями по склу, сиплють з кулачка тощо. Вирішенням цієї проблеми може бути лише постійна демонстрація успішного досвіду дітей, які застосували показаний педагогом прийом, а також цікава тема заняття, що приваблює дітей та дає простір для їхньої фантазії.

Слід пам'ятати, що вимкнене в кабінеті світло і світловий стіл, що горить, мають дуже сильний вплив на дитину, її емоції. Приходячи на заняття, дошкільник починає чекати, коли ж увімкнуть стіл. Але після кількох хвилин радості настає нудьга, дитина не знає, що робити, безглуздо пересипає пісок, креслить лінії. Щоб уникнути цієї проблеми, дуже важливо на початку заняття застосовувати мотиваційні ігри та присвячувати їм не менше половини всього часу заняття. У міру ознайомлення дітей із мотиваційними іграми можна надавати дітям можливість самостійного вибору: «Яку вправу зараз зробимо? А зараз?» Такий підхід сприятиме «присвоєнню» дошкільником ідеї діяльності, коли дитина думає, що це вона виявив ініціативу. Педагогу в цьому випадку важливо, щоб діти виконували вправи і були включені у діяльність. Однак через деякий час ці вправи можуть набриднути дітям. Щоб урізноманітнити мотиваційні ігри та вправи, можна згодом вводити додаткові матеріали. Наприклад, «тарілочку» або «млинець» можна прикрашати гудзиками або

скляними кульками «марблс», «ковбаску» ділити за допомогою лінійки, малювати двома руками одночасно не тільки пальцями, а й рахунковими паличками, одночасно двома руками прикрашати і т. п. Мотиваційні ігри та вправи з вимкненим столом займають дітей, готують їх до образотворчої діяльності та вберігають від розчарування. Час, що безпосередньо відводиться на малювання (з включеним столом) повинен займати не більше 10-12 хвилин, тому що дошкільник починає втомлюватися. Педагог не повинен допускати, щоб дитина занудьгувала, інакше саме це враження від заняття вона і запам'ятає. Важливо дотримуватись схеми заняття, чітко розподіляючи час для кожного етапу, дотримуючись теми і не даючи дітям безцільно грати з піском.

Незважаючи на те, що, займаючись піськовою анімацією, дитина малює, продуктивною цю діяльність назвати досить складно. Це через відсутність самого «продукту» діяльності. Діти хочуть поділитись своїми успіхами, батьки хочуть побачити, чому навчилися діти. На допомогу приходять сучасні технічні засоби. Педагог може фотографувати роботи дітей та влаштовувати фотовиставки, надсилати фотографії батькам, показувати відеозаписи. Крім того, фотографування робіт педагогом може бути додатковим мотивуючим фактором. Знаючи, що фотографію його малюнка побачать батьки, дитина буде старатися, застосує необхідні прийоми та виконає малюнок відповідно до теми заняття.

Звичайно, це не всі складнощі, які виникають у педагога під час занять пісочною анімацією з дошкільниками. Проте основними, з нашого погляду, є труднощі не технічного, а педагогічного характеру. Створення необхідних умов для дитячої творчості, наявність обладнання та матеріалів не гарантують успішного заняття та хороших результатів. Володіння педагогом прийомами піскової анімації, наявність певної теми та дотримання поетапної схеми заняття сприятимуть зацікавленості дітей та напряму їхньої активності у бік творчості.

Література

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1998.
2. Бендацці Дж. Світова історія анімації. Книга перша: Від початку до Золотої доби. ArtHuss, 2020, 384 с.
3. Бутник-Сіверський Б. С. Українське народне мистецтво. К.: Наукова думка, 1966. 224 с.
4. Вільямс Р. Анімація: Посібник з виживання. ArtHuss, 2019. 384 с.
5. Закон України "Про дошкільну освіту"(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 49, ст.259). Верховна Рада України. 2001.
6. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну. К.: Кондор, 2006. 492 с.
7. Мергут О.О. Авторська програма гуртка «Пісочна анімація». Освіта та розвиток обдарованої особистості. № 1 (32) , 2015 . С.55-60.
8. Програма студії образотворчого мистецтва / збірник програм з позашкільної освіти: художньо-естетичний напрям. Вип. 2. К.: Грамота, 2009.
9. Полєвікова О. Б. , Швець Т.А. Піскова анімація Х. : Вид.група «Основа», 2019. 112 с.
10. Чекстере О. Ю. Просвітницька програма «Піскова анімація» як інструмент психологічного забезпечення освітніх завдань НУШ в закладі дошкільної освіти. Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи : збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу (м. Київ, 26 серпня 2021 року) / за ред. С.Д. Максименка. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2021. С. 119–123.
11. Seitz M. We write and draw in the sand. Desktop sandbox. INT: Speech, 2010. 94 p.

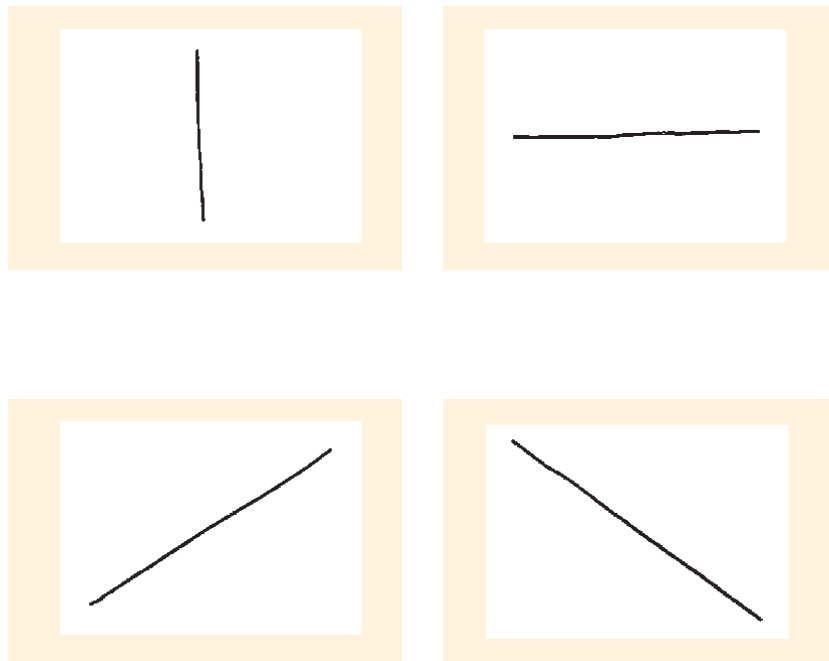
Додатки

ДОДАТОК 1

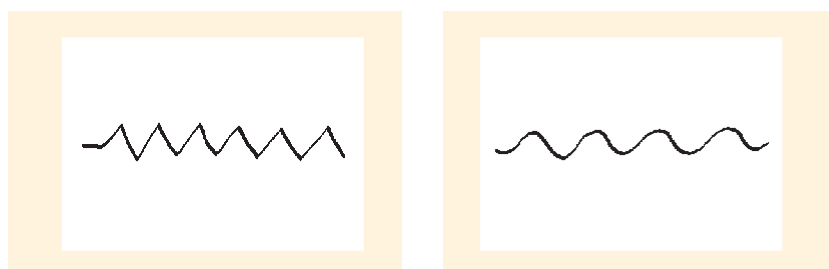
Молодший дошкільний вік

Малювання навіть простих фігур слід заохочувати; до того ж воно вимагає і деякої практики. Нескладні завдання, які повинні виконати діти на початку уроку, бажано сформулювати якомога простіше. Наприклад: розділіть поверхню лотка на дві половини.

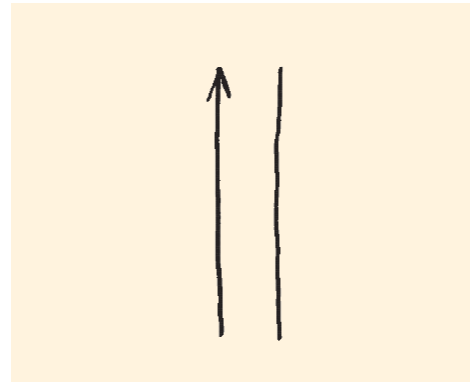
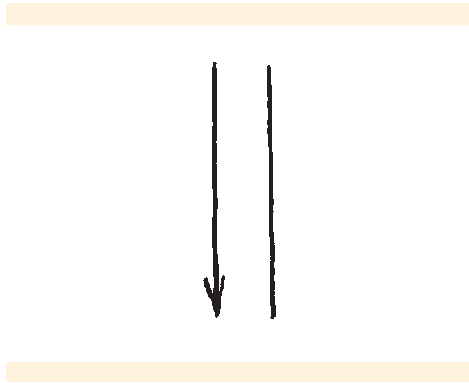
У дитини є вибір: розділити його по вертикалі, по горизонталі або по діагоналі.

Пряма лінія перетворюється в зигзаг ... або в хвилясту лінію.

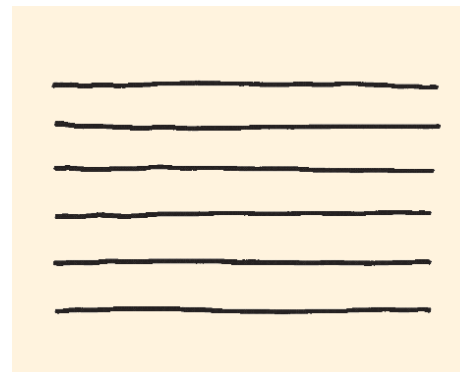
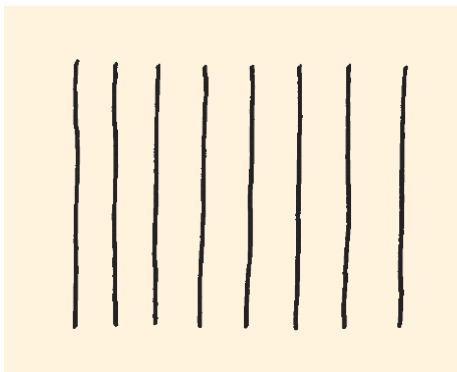

Вертикальну пряму лінію можна провести як зверху вниз, так і знизу вгору.

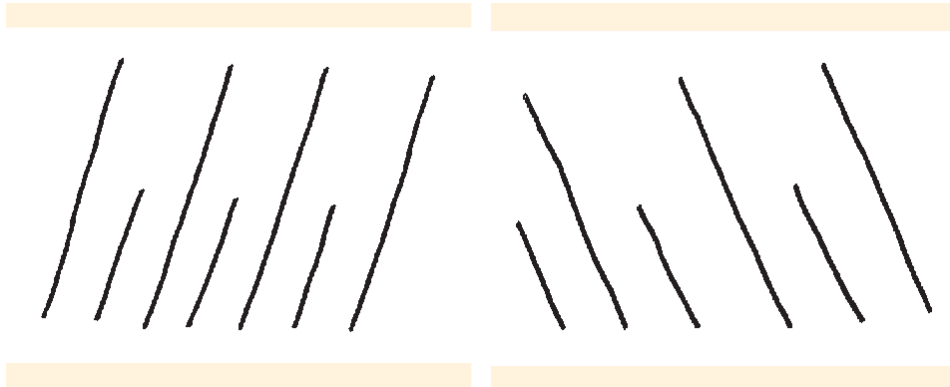
Горизонтальну пряму лінію можна провести як зліва направо, так і справа наліво.

Кілька прямих ліній проведені на рівній відстані одна від одної.

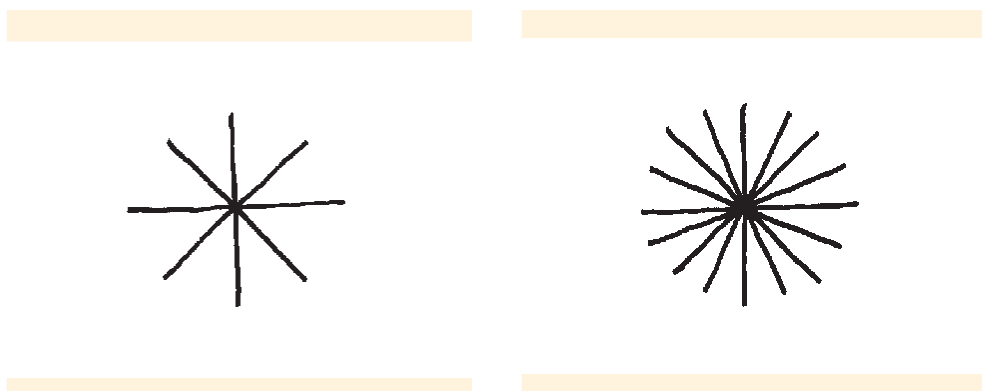

Середній дошкільний вік

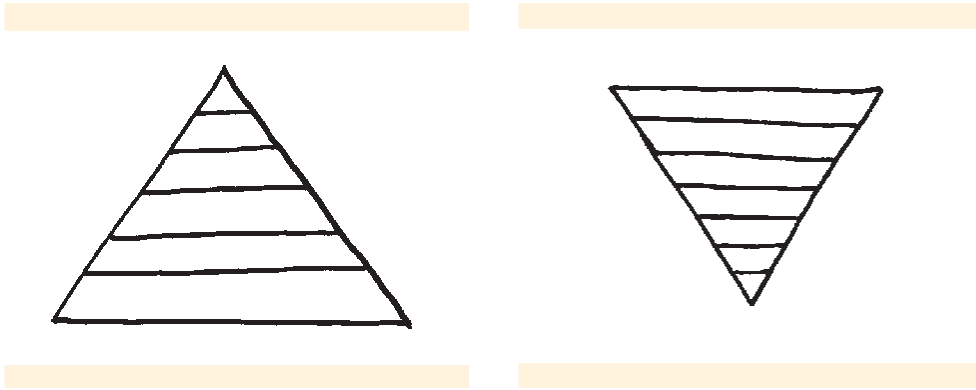
Вправи з діагональними лініями.

У сніжинках кути утворюються пересічними лініями.

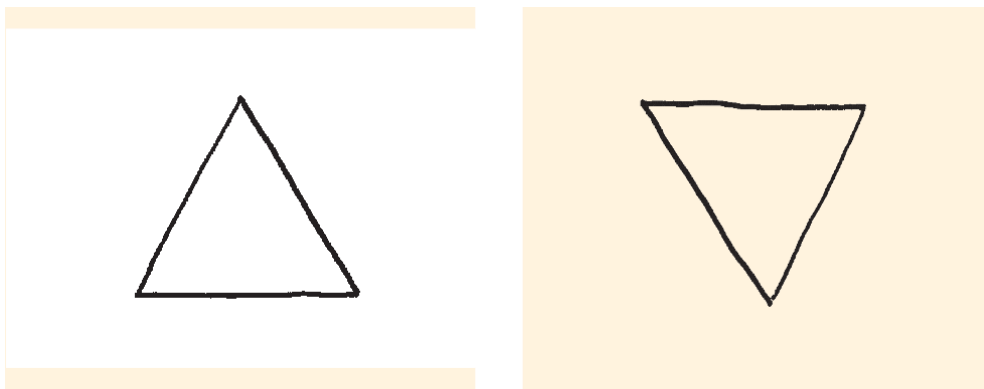

Поєднання горизонтальних і діагональних ліній.

Старшій дошкільний вік

Намалювати трикутник з вершиною, спрямованої вгору ... і вниз.

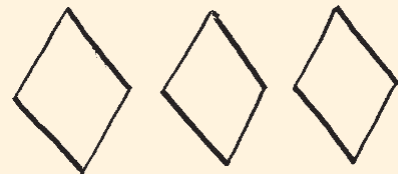

Два складених разом трикутника утворюють квадрат ... або ромб.

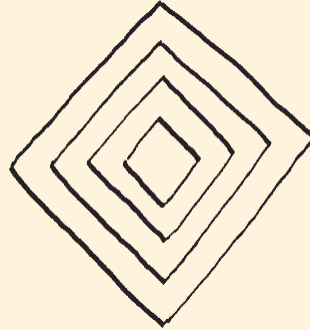
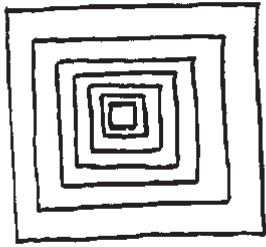

Вершини трикутників спрямовані поперемінно вгору і вниз.

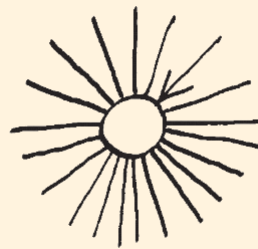
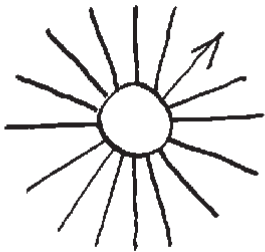
Ромби

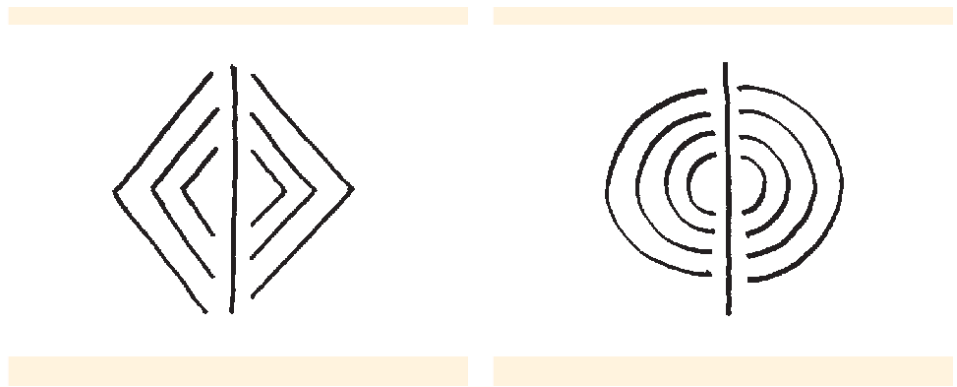
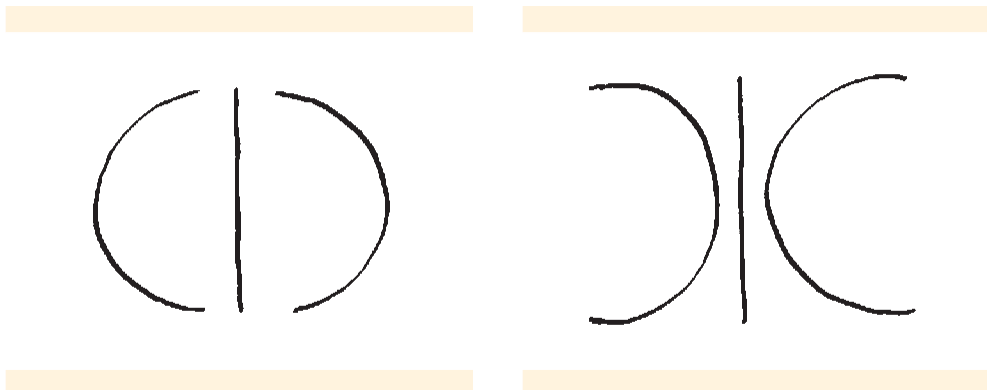
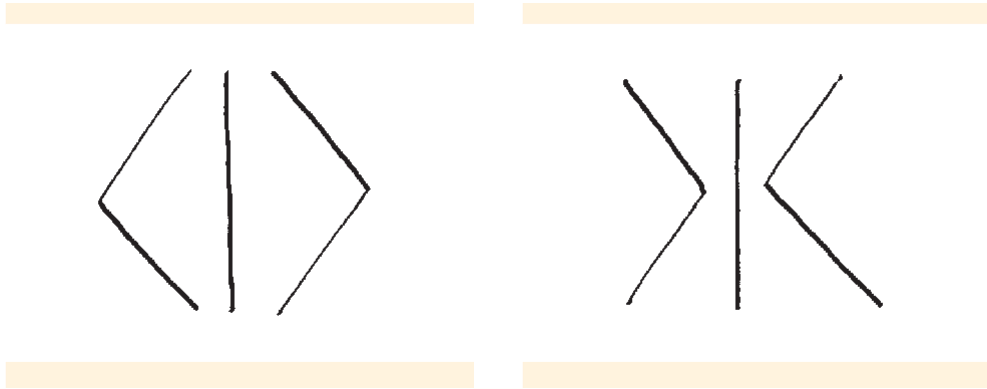
Малювання концентричних фігур сприяє концентрації уваги.

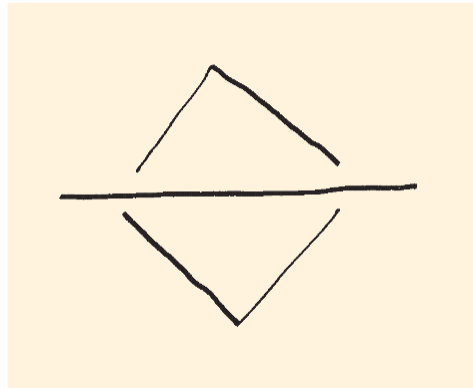
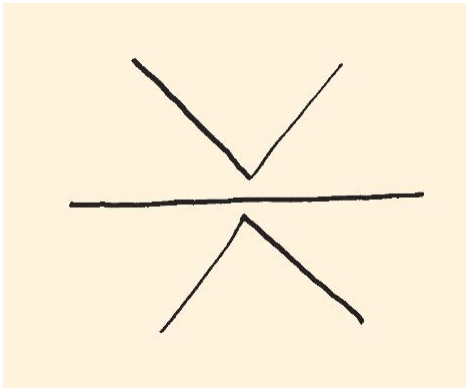
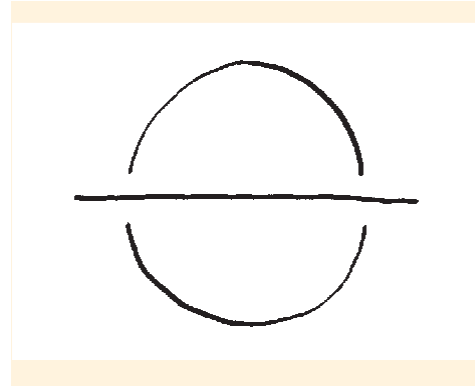
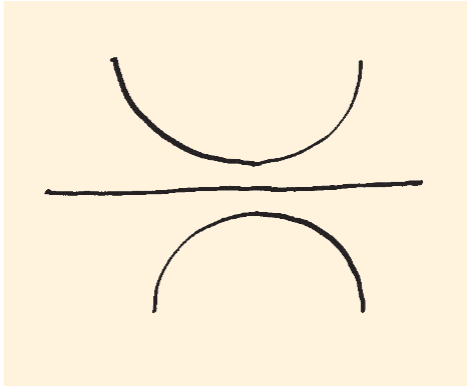
Малюючи сонце, промені можна проводити як від центру назовні, так і зовні до центру.

Симетрія відносно вертикалі

Симетрія відносно горизонталі

ДОДАТОК 2
Діти за роботою

ДОДАТОК 3

Презентація казки «Чарівний олень»

Науково-практичне видання

Чекстере Оксана Юріївна

ПІСКОВА АНІМАЦІЯ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Методичні рекомендації

Ум. друк. арк. 1,7

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
01033, м. Київ, вул. Паньківська 2;
тел./факс: (044) 288-33-20

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
№ 6418 від 03.10.2018 р.